

Timo Palonen

Kotitalo

Talvipäivänseisaus

KOTITALO

Timo Palonen

KOTITALO

Talvipäivänseisaus

© 2021 Palonen, Timo

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-4618-9

Kuolema

Mikään ei koskaan muutu, ei ikinä.

Mitä enemmän asiat muka muuttuvat, sitä enemmän ne kumminkin pysyvät samoina. Vaikka olin jo vuosia sitten muuttanut maalta kaupunkiin työn ja naisen perässä ja vaikka siellä tuntuu, että kaikki liikkuu nopeasti ja muuttuu vielä nopeammin, niin viimeistään kun palaa kotikyläänsä ja ajaa elokuun ensimmäisenä päivänä kohti synnyinkotiaan, toteaa, ”jassoo, aivan samanlaista kuin 80-luvulla”. Ei puuttunut kuin kasetti auton stereoissa jossa alku vouvaa venymisen takia.

Ajaessani lämpimässä ilmassa hiekkaista ja kiharaista, pölyvana pitkänä perässä sumentaen takalasin, yritin muistella, koska olin viimeksi käynyt isääni katsomassa.

Useana jouluna ja vielä useampana syntymäpäivänään olin kuitannut vierailun puhelinsoitolla ja nyt en enää ollut edes varma, koska olin täällä viimeksi käynyt.

Vielä vaikeampaa oli muistaa, missä väleissä olimme silloin joskus eronneet. Viileissä todennäköisesti. Viileät olivat välimme olleet aina äitini kuolemasta lähtien.

Puhelinkeskustelutkin olivat olleet aika vaivaantuneita ja pitkiä hiljaisia hetkiä sisältäviä. Ei ollut mitään sanottavaa saatika kysyttävää.

Nyt isäni oli kuollut, mennyt vuosia aiemmin kuolleen äitini perässä. En uskonut, että he nyt istuisivat sulassa sovussa pilven reunalla, mutta ajatus moisesta kyllä tuntui lohduttavalta. En myöskään uskonut, että he tulisivat rauhassa vierekkäin haudassa makaamaan, kyllä siellä tulisi aika pyöriminen käymään. En saanut mieleeni, millaisen hautauksen isäni oli halunnut. Ei siitäkään taidettu koskaan puhua. Arvelin, että polttohautaus, sama kuin äidilleni. Silloin ei paljoa kyllä pyörittäisi.

Kotikyläni nimismies oli soittanut minulle noin viikko sitten, kakistellen ja takellellen, mutta viimein sanat järjestykseen saaden. ”Ei, en tiennyt, että isälläni oli sydänvika ja korkea verenpaine, kyllä, täydellinen yllätys, kyllä, tulen mahdollisimman pian”.

En ollut myöskään tiennyt, että isälläni oli kännykkä. Saatika, että hän oli pistänyt minut sinne etuliitteellä ICE. Olin luullut, että isäni ainoa kommunikointiväline oli lankapuhelin. Siihen minä aina olin soittanut.

Puhelun jälkeen istuin tuijottaen toimistokuutioni vastapäistä seinää. Yritin koota ajatuksiani ja selvittää mitä tuntea, mitä tehdä, tuijottamalla firman joululahjaksi antamaa maisemavalokuvakalenteria, josta olin sitkeästi päivä kerrallaan ruksinut ylitse käytetyt päivät. Sain

siitä lievää tyydytystä joka aamu, ajatellessani, että ”taas yksi päivä lähempänä eläkettä”. Tosin en uskonut, että eläkeikään selviäisin. En elänyt terveellisesti. Liikaa tupakkaa ja kovia rasvoja ja valmisaterioita. Yksi synkimmistä ajatuksistani oli kuolla työpaikalleni, kuutooni, muumioitua sinne, eikä kukaan ei huomaisi. Siivoja kävisi katsomassa ja ihmettelemässä, miksi paperikoriini ei paperia kertyisi, mutta ei hänkään kysyisi, miksi minulla oli niin paljon töitä, että en kotiin lähtenyt, niin kuin muut.

”Siellä se istui, katse tiukasti näppäimistössä” sanoisi siivooja vuosiakin myöhemmin. ”Tärkeä herra kun oli, kravatti ja pikkutakki ja kaikki”.

Joku ohi kulkiessaan sitten kysyi ”hei, mikäs sulla?” havahduttaen minut. ”Ei mitään, isäni kuoli.” vastasin noustessani, ottaessani kesäpikkutakkini ja marssiessani esimieheni huoneeseen ilmoittamaan, että lähtisin käymään lääkärissä hakemassa sairaslomaa. Kokemuksesta tiesin, että läheisen perheen jäsenen kuolemantapauksessa sellaista saa vähintään kuukauden. Kuten tavallista, ei esimiehelläni ollut mitään sanottavaa, ei edes osaa ottanut, katsoi vain kalenteriaan ja rypisteli

kulmiaan. En jäänyt odottamaan vastausta, lähdin ja sammutin kännykkäni.

***

Pääsin firman työterveysasemalla heti sisälle. Kieltäydin lääkärin tarjoamista unilääkkeistä. Otin kuitenkin vastaan terapeutin käyntikortin, vaikka tiesin, että en sinne aikaa varaisi. Isäni kuolema oli kuitenkin ollut tulossa jo vuosia, en elätellyt toiveita, että hänkään ikuisesti olisi elänyt.

Pyysin, että lääkäri soittaisi sairaslomani pituuden esimehelleni, sillä ”en minä nyt oikein jaksaisi hänen kanssaan puhua”, valehtelin. Lääkäri lupasi soittaa. Ajelin unisen ja hiljaisen kaupungin läpi kotiini. Kotimainen lomakausi oli kääntymässä loppua kohden, mutta ulkomailla vasta aluillaan, kaduilla näkyi useita ihmisiä kartat käsissään, katselemassa. Ihmettelin, jälleen kerran, miksi kukaan halusi tulla tähän kaupunkiin. Yksi katu, käännä vasemmalle ja olet jo laitakaupungissa. Ilmeisesti matkailunedistämiskeskus teki hyvää työtä, sillä paljon turisteja kaupungissa kävi. Katselemassa ja ihmettelemässä. Patsaita ja muutamia museoita, asioista jotka näkisi netissäkin, mutta olisi vain hienompi nähdä paikan päällä.

Lomillani pyrin aina pakenemaan pois tästä kaupungista. Ehkä kohdekaupungeissani ihmiset ihmettelivät minusta aivan samaa.

Koska lomavieraat harvemmin ajoivat autolla ja kotimaiset ihmiset olivat jo sorviensa ääreen palanneet, pääsin sujuvasti siellä liikkumaan.

Kotiin tultuani istahdin suoraan sohvalle ja yritin itkeä, ihan vain sen takia, että se kuuluu asiaan. Itkeä, kun isä on kuollut. Kyyneleet eivät vain tulleet, tuli huono omatunto. En osannut itkeä isääni. Muistin kuitenkin äitiä itkeneeni, mutta silloin olin paljon nuorempi, vaikka äidin kuolema oli ollut tulossa huomattavasti kauemmin kuin isäni.

Istuin kengät jalassa ja kesäpikkutakki päällä sohvalla ja tuijotin pimeää televisiotani ja kuuntelin hiljaista kerrostaloa ympärilläni.

Istumiseni loppui tupakkataukoon parvekkeella. Parkkipaikalla joku vaihtoi autoonsa tuulilasin pyyhkimä.

Mietin, että olisiko minulla joku, jolle soittaa ja kertoo uutiset. En keksinyt ketään.

Toivoin, että vaimoni olisi ollut kotona. Mutta hän oli poistunut elämästäni muutamaa kuukautta aikaisemmin enkä ollut häneen sen jälkeen pitänyt yhteyttä. Eikä hän

minuunkaan.

Nyt toivoin, jälleen kerran, että asiat olisivat liikkuneet toisin, että olisimme vielä yhdessä. Että hän olisi paikalla ja säälisi ja olisi surullinen, että en olisi niin yksin. En kuitenkaan ollut varma, että toivoiniko lohdutusta ja sääliä, vai ikävöinkö vain vaimoani.

Avioero

En ollut huomannut ollenkaan, että vaimoni oli muuttunut tyytymättömäksi suhteeseemme.

Olin kyllä tietoinen siitä, että meillä oli ongelmia, mutta olin toivonut, että vaimoni sopeutuisi niihin, kuten itse olin.

Mutta eräänä talven kylmimmistä päivistä istuessamme parvekkeella tupakalla ja kahvilla, hän oli rikkonut hiljaisuutensa ja ilmoittanut, että ei jaksanut enää. Hän halusi, että eroaisimme, yrittäisimme löytää oman onnemme jostain muualta kuin toisistamme.

Olin ollut tukehtua kahviini, sitä purskahti sieraimistani paidalleni. Hyvä, ettei kuitenkaan talvitakille joka oli päälläni. Se olisi pitänyt käydä pesettämässä ja sitten minulla ei olisi ollut talvitakkia päälle pantavaksi.

Yritin peittää hämmentyneisyyteni pyyhkimällä kasvoja ja paitaani, mutta tiesin, että jossain vaiheessa minun olisi katsottava vaimoani ja kohdattava tilanne. Tunsin, että vaimoni katsoi minua, odottaen.

Minulla ei ollut mitään sanottavaa, pääni oli aivan tyhjä. Tai jos ei tyhjä, niin ajatuksia sinkoili kallossani, kimpoillen ja törmäillen, mutta ei asettuen jonoon, että saisin niistä otteen.

Kohtasin vaimoni katseen.

”Eikö sulla ole todellakaan mitään sanottavaa?” hän kysyi.

”Mut... mä rakastan sua, emmä halua erota”

Vaimoni ei heti vastannut.

”En jaksa näinkään jatkaa” hän viimein sanoi.

***

Vaimoni otti avioeromme hoitaakseen. Hän toi minulle allekirjoitettavaksi tarvittavat paperit, hän toimitti valmiit paperit eteenpäin. Itse allekirjoitin mitä piti ja olin vaiti, katsellen hänen toimiaan sivusta, kokoajan toivoen, että hän muuttaisi mielensä.

Olin yllättynyt, kuinka vähillä papereilla yhteinen taapaleemme loppui, kuinka lyhyesti asiat piti ilmoittaa virallisille tahoille.

Eromme oli sopuisa. Tajusin, että jos vaimoni ei halua elää kanssani, ei minulla ole siihen mitään sanottavaa, en minä voi häntä pakottaa kanssani olemaan. Olin kyllä yrittänyt korjata tilanteen, mutta tilanne oli hänen mukaansa jo korjauksen tuolla puolen. Ehdottin, että hankisimme apua, neuvoja, jostain, mutta hänen mielestään se oli turhaa ja kaikki oli jo menetetty. Olin asiasta

Isä otti ja kuoli, meni vuosia äidin perässä.
Ilmeisesti olisi pitänyt pitää yhteyttä enemmänkin,
mutta nyt lienee myöhäistä ja hautajaisetkin pitäisi järjestää.
Ei yhtään kiinnostaisi kotikylään mennä, mutta saa tällä
töistä vapaata.
- Kertomus elämän muuttumisesta hitusta päälle vuoden sisällä.
Kuolemasta, rikkoutumisesta, uuden löytymisestä ja muutoksen
mahdollisuuteen tarttumisesta ja sen hyväksymisestä. -

